

Ügyiratszám: NAIH/2018/426/3/V.

Dr. Agárdi Tamás elnök részére
Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara

Budapest
Mester utca 30-32., III. emelet
1095

Tisztelt Elnök Úr!

Az alapvető jogok biztosa a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság) tette át .....beadványát, amelyben az Ön igazságügyi szakértőként végzett adatkezelésével kapcsolatban kérte a biztos állásfoglalását.

A panaszos levelében előadta, hogy 2017. szeptemberében kérték Öntől a ..... kerületi Gyámhivatal – nagyszülő-unoka kapcsolattartási ügyben történt – kirendelése alapján végzett szakértői vizsgálat anyagait, a vizsgálat során készített hangfelvétel másolatát. Ön a hatályos jogszabályokra hivatkozva megtagadta annak kiadását a panaszosok részére. Kérték továbbá a szakvéleményhez felvett írásminta kiadását is, melynek felvételéhez hozzájárulásukat nem kérték, illetve álláspontjuk szerint annak készítése is jogellenes, mert a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalása a grafológiát nem ismeri el tudománynak.

A beadvánnyal kapcsolatban az alábbiakról tájékoztatom.

Az adatvédelemre vonatkozó főbb szabályokat 2018. május 25-ig hazánkban az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) tartalmazta. Ezen időponttól kezdődően az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (GDPR vagy általános adatvédelmi rendelet)¹, kötelezően és közvetlenül alkalmazandó.

Levelemben adott állásfoglalás két részből áll. Elsőként a GDPR alkalmazása előtti időszaknak a szabályozását ismertetem, majd a GDPR alkalmazása következtében fellépő azon változásokat, amelyek az ügy érdekét érintik.

I. A Hatóság több alkalommal kapott a panaszoséval azonos tárgyú beadványt, amelyben az érintett a bírósági vagy hatósági eljárásban kirendelt szakértő véleményének alapjául szolgáló tesztek vagy egyéb dokumentumok kiadását kérte, és több szakértő megkeresése, valamint a hatályos joganyag elemzése után az alábbi álláspontot alakította ki.

Az igazságügyi szakértőkről szóló 2016. évi XXIX. törvény (a továbbiakban: Szaktv.) 42. § (1) – (2) és (5) bekezdései nevesítik², hogy a szakértő mely címzettek részére továbbíthatja az adatokat, e

¹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről

² Szaktv. 42. § (1) A szakértő a tevékenysége során általa kezelt személyes adatokat - ha törvény másképp nem rendelkezik - a kirendelés befejezését vagy megbízás teljesítését követően haladéktalanul zárolja.
(2) A befejezett kirendelést vagy megbízást követően a szakértő az általa kezelt és az (1) bekezdés szerint zárolt személyes adatokat tevékenysége szakmai, módszertani, fegyelmi megfelelőségének, valamint jogszabályszerűségének ellenőrizhetősége céljából a zárolástól számított tíz évig tárolja, és azokat kizárólag a hatóság, a megbízó, az

körben, elsősorban a hatóságot/kirendelőt, másodsorban az adatok kezelésére egyébként jogosult szervet vagy személyt nevesíti.

A szakértői véleménynek a bírósággal való közlésekor – a szakmai módszertani előírásokat³ is figyelembe véve – a vélemény alapjául szolgáló hanganyagot és egyéb vizsgálati iratokat nem adják át, hanem magát a szakértői véleményt bocsátják a bíróság vagy hatóság rendelkezésére, amely tartalmazza a vizsgálat eredményét, illetve az explorációban kapott információkat.

Az érintettet az Infotv. alapján egyébként megillető tájékoztatáshoz fűződő jognak a Szaktv. 42. § (5) bekezdés szerinti korlátozásáról a kirendelő hatóság vagy bíróság dönthet. Függetlenül ugyanis a megkeresés tartalmától az igazságügyi szakértő a bíróság vagy hatóság kirendelése alapján eljárva a kirendelő utasítását kell, hogy kövesse, a szakmai kérdések kivételével. Közvetlen kapcsolatba a felekkel csak a vizsgálat során kerül, ezzel biztosítva függetlenségét és pártatlanságát.

A szakvélemény készítése érdekében felvett hangfelvételek kiadásának tekintetében aggályos lehet, hogy az azon szereplő felvételek harmadik személy személyéhez fűződő jogait is érinthetik, így a perbeli gyermekét, akiről a pszichológiai beszélgetés során szó esik. Amennyiben azonban az eljáró bíróság vagy hatóság az adatok kiadását mások jogai védelme érdekében a Szaktv. fent hivatkozott szakasza alapján nem tagadja meg, akkor az adatokat a bíróságnak vagy hatóságnak a szakértő átadja.

A szakértői tevékenységet szabályozó másik jogszabály, az igazságügyi szakértői működésről szóló 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 20/B. § (5) bekezdése szerint *„a szakértő a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során keletkezett adatok megőrzése során a Szaktv., valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény alapján jár el. A vizsgálat során keletkezett adatokat csak a törvény által arra feljogosított személy - így különösen az ügyben kirendelt másik szakértő - ismerheti meg.”*

Ezen szabályozás indoka az, hogy a szakértői vizsgálatok során keletkezett adatok értelmezése kizárólagosan szakma, szakértői kompetencia, hiszen a tesztek értékelése és elemzése pszichológiai szaktudást és szakértelmet igényel, a felek ezzel a tudással nem rendelkeznek. A szakértő rendelkezésére álló, a felek személyes adatainak minősülő, valamint az azokból levonható következtetést pedig a szakértői vélemény tartalmazza.

Mindezek mellett több bírósági ítélet is született⁴, mely kimondta, hogy ezek az adatok a szakértő által nem kötelezően kiadandóak, figyelemmel arra, hogy ezen adatok nem egészségügyi, hanem a Szaktv.-ben külön szabályozott *igazságügyi adatoknak* minősülnek.

Az Infotv. a 15. § (1) bekezdése – a GDPR alkalmazását megelőzően – a tájékoztatási kötelezettséget rögzítette⁵, a tájékoztatás másolatban történő kiadását azonban nem rendelte el. A

---

igazságügyi szakértőkkel szembeni fegyelmi eljárás, valamint az igazságügyi szakértő értékelését megalapozó eljárás lefolytatására jogosult, valamint a személyes adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére továbbíthatja.

(5) A szakértő az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint az érintettet megillető, a szakértő által kezelt adatokra vonatkozó tájékoztatás kiadását megtagadja a kirendelő vagy megbízó bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, továbbá az érintett vagy mások jogainak védelmének érdekében tett utasítására.

³ a Szaktv. 89. § (1) bekezdése alapján kiadott, az Országos Igazságügyi Orvostani Intézet 20. sz. módszertani levele

⁴ BDT 2013.2906, Pf.III.20.013/2016/10.

⁵ Infotv. 15. § (1) az adatkezelő tájékoztatást ad az érintett általa kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adatairól, azok forrásáról, az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az adatfeldolgozó nevééről, címéről és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységéről, az adatvédelmi incidens

Kúria következetes gyakorlata szerint az Infotv. 15 §-a szerinti tájékoztatáshoz fűződő jog nem jelentett egyben iratkiadáshoz való jogot is.

Polgári peres vagy közigazgatási hatósági eljárásban nincs lehetőség a vélemény ellenőrzésére, kizárólag másik szakértő megbízásával van lehetőség új szakvéleményt készíttetni, ellentmondás esetén pedig a bíróság vagy hatóság feladata annak feloldása.

Összegzésként tehát akként azonosítható a GDPR alkalmazását megelőző gyakorlat, hogy az érintett nem volt elzárva a szakvélemény alapjául szolgáló adatai elől, azonban azokhoz a kirendelő hatóságon keresztül juthatott hozzá.

A Hatóság eljárásaiban rendszeresen felmerülő, jogértelmezést igénylő kérdés volt az, hogy az Infotv. 15. § (1) bekezdése alapján adott tájékoztatás nem írta elő az adatkezelő részére a kezelt személyes adatokat tartalmazó adathordozóról készített másolatnak az érintett részére történő átadására irányuló kötelezettséget. Ebből kifolyólag az adatkezelők rendre arra hivatkoztak, hogy a tájékoztatást a személyes adatok kezeléséről megadják, de mivel az Infotv. nem tartalmaz erre vonatkozó kötelezést, nem biztosították az adott – személyes adatot tartalmazó vagy annak minősülő – irat másolatban történő kiadását vagy az abba való betekintést. A Kúria Pfv. IV. 20.971/2013/5. számú döntése is ezt az érvelést erősítette meg.

Ugyanakkor a tájékoztatáshoz (a GDPR alapján: hozzáféréshez) való jog az információs önrendelkezési jog egyik legfontosabb részjogosítványa, melyet az érintett nem feltétlenül önmagáért, hanem egy másik joga, a beadvány elbírálásával szemben fennálló jogorvoslati jogának eszközeként is gyakorolhat. Ezért abban az esetben, ha az irattal szemben az érintettnek jogorvoslati jog biztosított, az Alkotmánybíróság 41/1991. (VII. 3.) sz. határozatában foglalt megállapításokra hivatkozva a Hatóság megkísérelte az irat másolatban történő kiadását kikényszeríteni. A jogorvoslati kérelem előterjesztésének elengedhetetlen feltétele, hogy a panaszos ismerje azt az iratot, amellyel kapcsolatban a kérelmet elő kívánja terjeszteni. Amint arra az Alkotmánybíróság is rámutatott, a jogorvoslati jog biztosítékeként megállapított betekintési jognak lényegi eleme a másolatok készítésének joga. A 41/1991. (VII. 3.) AB határozatában többek között azt mondta ki, hogy az iratok másolását megtiltó rendelkezések „a jogorvoslatnak közvetett eszközökkel való korlátozását jelentik. Az iratok tartalma, a határozat indokainak ismerete nélkül a fellebbezés, a jogorvoslat lehetősége akkor is merő formalitássá válna, ha egyébként az eljárásban részt vevő állampolgároknak ilyen joga biztosított lenne.”

Egyes ágazati jogszabályok nevesítik a betekintés és másolat-adás kötelezettségét (pl. az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (Eütv.) 24. § (1) bekezdése és az egészségügyi és a hozzájuk kapcsolódó személyes adatok kezeléséről és védelméről szóló 1997. évi XLVII. törvény (Eüak) 7. § (3) bekezdése). Ha azonban az adott iratra vonatkozó előírást ágazati jogszabályi rendelkezés nem tartalmazott, így kifejezett betekintés vagy másolat-adási kötelezettséget, az Infotv. 15. § (1) bekezdés alapján adott tájékoztatás megadása olyan formában nem volt kikényszeríthető, hogy az adatkezelő a tájékoztatást a másolat kiadásával teljesítse. Az adatkezelő dönthetett úgy, hogy a kezelt adatok körére vonatkozó tájékoztatást másolat formájában adja meg, erre azonban az Infotv. nem kötelezte.

A Kúria ítélete kimondja, hogy „az Infotv. 15. §-ban biztosított tájékoztatáshoz való joga annak biztosítására szolgál, hogy a jogosult tudomást szerezhessen arról, hogy személyes adatait ki, hol, milyen célból kezeli, azokhoz milyen forrásból jutott hozzá, továbbá hogy meggyőződhessen kezelt adatai helyességéről, az adatkezelés jogszerűségéről. E jogok jelentik az adatkezelés garanciáját

---

körülményeiről, hatásairól és az elhárítására megtett intézkedésekről, továbbá - az érintett személyes adatainak továbbítása esetén - az adattovábbítás jogalapjáról és címzettjéről.

A perbeli esetben azonban a felperes nem tájékoztatás adását, hanem maguknak a személyes adatoknak a kiadását kérte. Erre pedig az Infotv. nem biztosít lehetőséget⁶.

Jelen vizsgált esetben a kért adatok a személyes adat fogalma alá esnek, ugyanakkor a hivatkozott ítéletekben foglaltak szerint nem egészségügyi, hanem szakértői adatnak minősülnek, így az Eüak. és Eütv. másolat-adási kötelezettséget előíró rendelkezései nem hivatkozhatóak.

A szakértői vélemény a panaszos előtt ismert, illetve az ellen jogorvoslati jog az eljárásban nem biztosított, így az azt megalapozó anyaggal szemben sem merülhet fel a jogorvoslati jog gyakorlása érdekében történő megismerés. Tehát ezen jog érvényesítése érdekében történő másolat adási kötelezettség a GDPR alkalmazását megelőző szabályozás szerint nem lett volna kikényszeríthető.

Tekintettel arra is, hogy a Kúria ítéletét megalapozó tényállás⁶ hasonló az Ön vizsgált esetéhez, a vonatkozó jogszabályok alapján Hatóság az adatkezelőt nem tudta volna kötelezni az iratok, illetve azokról másolatok kiadására. A Hatóság álláspontja az, hogy az információs önrendelkezési jog lényegét tekintve az érintett a rá vonatkozó (sőt általa megadott) adatok megismerése előtt a jogszabályokban rögzített kivételektől eltekintve nem lehet elzárva, és arra ösztönözte az adatkezelőket is, hogy a tájékoztatás fogalmát kiterjesztően értelmezzék, és kérelemre azt másolat-adás formájában teljesítsék, azonban kétségtelen, hogy jelen ügyben az adatkiadást nem rendelte el jogszabály, illetőleg ezzel ellentétes bírói gyakorlat született.

A panaszos által kért iratok, illetve azokról másolat az eddigi gyakorlat szerint a hatóság (a megfelelő hatósági eljárásban az iratbetekintési szabályok alapján hozott, és adott esetben önálló jogorvoslattal támadható) döntése alapján a hatóság útján voltak beszerezhetőek, ha azok az hatósági iratanyagában rendelkezésre álltak. Ettől függetlenül az ilyen adatok megismeréséhez (az eredeti irat vagy másolata külön adathordozón való megszerzését ide nem értve) az Infotv. alapján az érintettnek joga volt, amennyiben a hatóság azt a Szaktv. 42. § (5) bekezdés alapján nem korlátozta.

Ön a panaszosok kérelmére az Infotv. 15. § szerinti kérelmére az elutasítás indokait megjelölve válaszolt, ahogyan azt az Infotv. 16. §-a számára előírja⁷, noha a pontos jogszabályhelyeket nem jelölte meg.

II. Az általános adatvédelmi rendelet szabályozása a kérdésben:

A rendelet az adatkezelés jogalapjait a 6. cikk (1) bekezdésében részletezi. A polgári-, büntető- és közigazgatási eljárásokban kirendelt szakértő adatkezelésére vonatkozóan: e bekezdés c) és e) pontja releváns, amelyek alapján *a személyes adatok kezelése kizárólag akkor és annyiban jogszerű, amennyiben az alábbiak egyike teljesül:*

c) az adatkezelés az adatkezelőre vonatkozó jogi kötelezettség teljesítéséhez szükséges;

e) az adatkezelés közérdekű vagy az adatkezelőre ruházott közhatalmi jogosítvány gyakorlásának keretében végzett feladat végrehajtásához szükséges;

⁶ „A felperesek kereseti kérelmükben az alperest az általa elkészített szakvélemény alapjául szolgáló RORSCHACH és SZONDI-teszt jegyzőkönyveinek, ezek lejelölésének MMPI tesztre adott válaszoknak és kitöltött kérdőíveknek, valamint explorációról készült jegyzőkönyvnek fénymásolatban való kiadására kérték kötelezni”

⁷ Infotv. 16. § (1) Az érintett tájékoztatását az adatkezelő csak a 9. § (1) bekezdésében, valamint a 19. §-ban meghatározott esetekben tagadhatja meg.

(2) A tájékoztatás megtagadása esetén az adatkezelő írásban közli az érintettel, hogy a felvilágosítás megtagadására e törvény mely rendelkezése alapján került sor. A felvilágosítás megtagadása esetén az adatkezelő tájékoztatja az érintettet a bírósági jogorvoslat, továbbá a Hatósághoz fordulás lehetőségéről.

A GDPR 6.cikk (3) bekezdése szerint:

(3) Az (1) bekezdés c) és e) pontja szerinti adatkezelés jogalapját a következőnek kell megállapítania:

a) uniós jog, vagy

b) azon tagállami jog, amelynek hatálya alá az adatkezelő tartozik.

A Szaktv. a 39. § (1) bekezdése szerint *„a szakértő a hatóságtól, valamint az eljárásban részt vevő személyektől a szakvélemény elkészítéséhez szükséges, a kirendelésben közölt adatokon felül további adatok közlését, iratok, vizsgálati tárgyak rendelkezésre bocsátását kérheti.*

A Szaktv. 40. § (1) bekezdése alapján pedig a *„szakértő a tevékenysége során rendelkezésére bocsátott vagy tudomására jutott személyes adatokat a kirendelés vagy megbízás teljesítése, valamint tevékenységének szakmai, módszertani, fegyelmi és a jogszabályoknak való megfelelésége ellenőrizhetősége céljából jogosult kezelni”.*

Ezek alapján tehát a kirendelt szakértő adatkezelése nem hozzájáruláson, hanem jogszabályon alapul. A kirendelt szakértő eljárásában való részvétel az ügyfél, peres fél részére nem csak jog, hanem kötelezettség is. Hozzájárulás meg nem adása esetén a szakvélemény nem lenne elkészíthető, azonban a hatóság, bíróság a bizonyítás során éppen azért látja indokoltnak a vélemény készíttetését, mert az a tényállás feltárásához és a döntéshez elengedhetetlen, és a szükséges szakismerettel maga nem rendelkezik⁸. Ezáltal a szakértő feladatának ellátása során szükségszerűen történő adatkezelés nem függhet az érintett döntésétől.

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (Gyvt.) 127. § (2a) bekezdése rögzíti, hogy az *„e törvény szerinti eljárásokban az ügyfél a szakértői vizsgálatban köteles közreműködni.”*

A szakértő a kirendelés tartalmán túl jogosult a feladat végrehajtásához szükséges adatok kezelésére. A feladat jellegéből adódóan a kezelt adatok tekintetében a jogszabály nem ad tételes felsorolást, azonban az idézett törvényi rendelkezés a Hatóság álláspontja szerint a GDPR 6. cikk (3) bekezdés c) és e) pontjának megfelelő jogszabályi felhatalmazásnak minősül. Figyelembe kell venni azonban a célhoz kötöttség követelményét, tehát a szakértő csak azon adatok kezelésére jogosult ezen felhatalmazás alapján, amely a Szaktv. 40. § (1) bekezdésben felsorolt kötelezettségek teljesítéséhez és célok eléréséhez szükséges.

Mindezek alapján a kirendelt szakértőnek a szakvélemény készítéséhez szükséges adatkezeléséhez nem szükséges az érintett hozzájárulása, azzal a kitételrel, hogy a jogszabályi felhatalmazás nem vonatkozik a hangfelvételekre, amely továbbra is az érintett hozzájárulásával készíthető. A 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet a klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat címszó alatt a 21/A. § (3) bekezdésében kifejezetten úgy rendelkezik, hogy *„a vizsgálat során a szakértő a vizsgált személy vagy annak törvényes képviselője írásos beleegyezése esetén hangfelvételt készíthet.”* Egyebekben a szakértő kompetenciája annak eldöntése, hogy a kirendelésben szereplő feladatot mely módszerek alkalmazásával teljesíti⁹.

⁸ Pp.267. § , 300. § (1), Be. 99. §, Ákr. 71. §

⁹ 31/2008. (XII. 31.) IRM rendelet 20/A. § (1) Klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológiai vizsgálat során a szakértő kizárólag a kirendelésben megjelölt személyt vagy személyeket és a közöttük fennálló, a kirendelés teljesítése szempontjából releváns kapcsolatot vizsgálja.

20/B. § (1) A szakértő a vizsgálat során egyidejűleg több vizsgálati módszert alkalmaz. A kirendelésben szereplő szakkérdésnek megfelelő vizsgálati eljárásokat a szakértő választja meg.

(2) A vizsgálat része a viselkedés megfigyelése és a szakértő által irányított tematikus kikérdezés. A szakértő kizárólag olyan eljárásokat alkalmazhat, amelyek a pszichodiagnosztikában elismertek és/vagy a gyakorlatban objektív

Ön az Igazságügyi Minisztérium által vezetett igazságügyi szakértői névjegyzékben szerepel¹⁰ klinikai és mentálhigiéniai felnőtt- és gyermek szakpszichológusként, s mint ilyen, szakértőként kirendelhető. A Hatóság álláspontja szerint nem adatvédelmi kérdés annak eldöntése, hogy a szakkérdés eldöntéséhez szükségesnek ítélt vizsgálat tudományos tevékenységnek minősül-e.

A szakvélemény alapjául szolgáló anyagokra vonatkozó másolatkérés tekintetében:

A GDPR az Infotv. 15. §-ban foglalt tájékoztatással érdemét és funkcióját tekintve azonos jogintézményként szabályozza érintett hozzáférési jogát. Ezen jogot taglaló 15. cikkében a tájékoztatás mellett kifejezetten előírja a másolat-adás követelményét. (15. cikk (3) bekezdés¹¹).

A GDPR 23. cikk (1) bekezdés i) pontja lehetőséget biztosít a tagállamoknak, hogy jogalkotás útján korlátozást vezessenek be a jogérvényesítésre vonatkozó szakaszok alkalmazása tekintetében az érintett vagy mások jogainak védelme érdekében¹².

Azon adatok, melyeket az érintett a vizsgálat során maga adott meg (kitöltött teszt, kérdőív, vizsgálati jegyzőkönyv adatai, stb.) – tehát nem a szakértő által levont szakmai következtetések nyomán létrejött adatok – egyértelműen az érintett személyes adatának minősülnek¹³, és jellemzően ezek az adatok azok, amelyeket az érintettek az iratmegismerési kérelmek során igényelnek. A vizsgált személy meghallgatásáról készített hangfelvétel is ezen adatkörbe esik.

A szakvélemény és az alapjául szolgáló anyagok tekintetében a szakértő adatkezelőnek minősül, s mint ilyen, adatkezelési kérdésekben önálló döntési joggal rendelkezik. A Szaktv. 42. § (2) bekezdésében rögzített adattovábbítási kör nem zárja ki az érintett részére történő jogérvényesítést a saját adatai vonatkozásában. A jogszabályi módosulás a Hatóság álláspontja szerint a szakértők adatkezelését annyiban érinti, hogy amennyiben az érintett a szakértő által kezelt, zömmel a saját maga által megadott adatok másolatát kéri, a szakértő csak indokolt esetben, a kirendelő hatóság, bíróság utasítására tagadhatja azt meg, ahogyan a Szaktv. 42. § (5) bekezdése előírja.

A Szaktv. 42. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy *„a szakértő az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint az érintettet megillető, a szakértő által kezelt adatokra vonatkozó tájékoztatás kiadását megtagadja a kirendelő vagy megbízó bűncselekmények megelőzése vagy üldözése, továbbá az érintett vagy mások jogainak*

---

viszonyítási kritériumokkal rendelkeznek, alkalmasak a vizsgált személy vagy személyek vonatkozásában a kirendelő számára releváns információt nyújtani.

¹⁰ <https://inyr.im.gov.hu/szakertok>

¹¹ GDPR 15. cikk (3) Az adatkezelő az adatkezelés tárgyát képező személyes adatok másolatát az érintett rendelkezésére bocsátja. Az érintett által kért további másolatokért az adatkezelő az adminisztratív költségeken alapuló, észszerű mértékű díjat számíthat fel. Ha az érintett elektronikus úton nyújtotta be a kérelmet, az információkat széles körben használt elektronikus formátumban kell rendelkezésre bocsátani, kivéve, ha az érintett másként kéri.

¹² GDPR 23. cikk (1) Az adatkezelőre vagy adatfeldolgozóra alkalmazandó uniós vagy tagállami jog jogalkotási intézkedésekkel korlátozhatja a 12–22. cikkben és a 34. cikkben foglalt, valamint a 12–22. cikkben meghatározott jogokkal és kötelezettségekkel összhangban lévő rendelkezései tekintetében az 5. cikkben foglalt jogok és kötelezettségek hatályát, ha a korlátozás tiszteletben tartja az alapvető jogok és szabadságok lényeges tartalmát, valamint az alábbiak védelméhez szükséges és arányos intézkedés egy demokratikus társadalomban:

i) az érintett védelme vagy mások jogainak és szabadságainak védelme;

¹³ GDPR 4. cikk 1. „személyes adat”: azonosított vagy azonosítható természetes személyre („érintett”) vonatkozó bármely információ; azonosítható az a természetes személy, aki közvetlen vagy közvetett módon, különösen valamely azonosító, például név, szám, helymeghatározó adat, online azonosító vagy a természetes személy testi, fiziológiai, genetikai, szellemi, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára vonatkozó egy vagy több tényező alapján azonosítható;

védelmének érdekében tett utasítására”. Ezen szakasz a rendelet fent említett 23. cikk (1) bekezdés e) pontjának megfelelő korlátozásnak minősül.

A Hatóság értelmezésében ez azt jelenti, hogy a szakértő akkor tagadhatja meg a tájékoztatás megadását, ha erre a kirendelő utasítja. Adatkezelőként megítélheti, hogy a felsorolt okokból indokolt-e a tájékoztatás megtagadásának kezdeményezése a kirendelő felé, amennyiben ilyen ok nem áll fenn, a tájékoztatási – és a rendeletben biztosított másolat-adási – kötelezettsége fennáll.

Amennyiben az adatkezelő szakértő megtagadásra okot adó körülményt észlel, jeleznie kell azt a kirendelő szervnek, aki dönt a másolat-adás megtagadásáról. Amennyiben azonban az érintett jogát vagy érdekét nem sérti az általa megadott adatok (irat, adat, vizsgálati jegyzőkönyv, pszichodinamikai adat, vizsgálattal kapcsolatos rögzített adat, kérdőív, stb.) megismerése, nem elegendő hivatkozás az, hogy a szakmai anyagot maga nem tudja értelmezni, az információs önrendelkezési alapelv ezen indokkal nem korlátozható.

A Szaktv. 40. § (2) bekezdése szerint *„a szakértőt a tevékenysége során tudomására jutott tényekre és adatokra nézve titoktartási kötelezettség terheli, az ügyre vonatkozó tényekről és adatokról csak a hatóság, továbbá az adatok kezelésére jogosult más szerv vagy személy részére nyújthat tájékoztatást*”. A titoktartás más szervek és személyek felé áll fenn, értelemszerűen nem minősülhet titoknak az érintettnek az általa megadott adat vele szemben.

További fontos körülmény, hogy az érintett tájékoztatási joga nem vonatkozik automatikusan harmadik személyek vizsgálati anyagának megismerésére, tipikusan a gyermek vizsgálati anyagának megismerésére a szülő által. Ezzel kapcsolatban tájékoztatom, hogy a Hatóság egyik korábbi vizsgálatában Ön érvként hozta fel az alábbiakat:

„A pszichológusi vizsgálat során – különösen házassági bontóperekben, gyermekelhelyezési ügyekben, ahol a szülők érdekeik érvényesítésekor nemegyszer a gyermek számára hátrányos eszközöket is felhasználnak, – fokozott óvatosság és körültekintés szükséges, melynek módját, mértékét mindenkor csak az eljáró szakértő tudja meghatározni. Mindezek alapján véleménye szerint a pszichológus szakértőt jogszabály sem hangfelvétel készítésére, sem annak megőrzésére, sem pedig rajzteszt készítésére nem kötelezi.

A gyermekelhelyezési ügyekben, ahol a szülők között nemegyszer szélsőségesen negatív indulatok amúgy is jelentős pszichés megterhelést, lojalitáskonfliktust jelentenek a gyermek számára, a gyermeket is érintő pszichológusi vizsgálat önmagában is jelentős kockázattal, esetlegesen pszichés ártalmakkal, traumatizáló tényezőkkel járó beavatkozás. Optimális esetben ennek a kockázatát csökkenteni, kezelni tudja az igazságügyi szakértő. Ez azonban csak akkor biztosítható, ha a szakértői vizsgálat biztonságos légkörét meg tudja védeni a szakértő.

A pszichológiai vizsgálat anyagainak átadása azt jelentené, hogy a pszichológus olyan személynek adja át a gyermek biztonságát, pszichés integritását érintő adatokat, akinek se kompetenciája, se tapasztalata nincs, hogy felmérje az így előálló, a gyermeket további negatív hatásokkal károsító körülményeket.

A vizsgálati adatoknak a szakvéleménybe történő felhasználásakor a szakértő ügyel arra is, hogy pl. a gyermek explorációjából csak a kirendelés szempontjából lényeges azon elemek kerüljenek, melyek nem váltják ki az ellenérdekű szülő esetleges retorzióját a gyermekkel szemben.”

A szakmai indokok megalapozottságát a Hatóság is osztja, ebben az esetben is álláspontja szerint a szakértő kompetenciája eldönteni, hogy a vizsgálat tapasztalatai alapján kezdeményezi-e a törvényes képviselő tájékoztatásának megtagadását a gyermek anyagainak vonatkozásában,

ahogyan erre a Szaktv. 42. § (5) bekezdése lehetőséget biztosít a GDPR 15. cikk (4) bekezdése alapján¹⁴.

Összefoglalva tehát: az általános adatvédelmi rendelet megnyitotta az érintettnek nyújtandó másolat-adási kötelezettséget a szakértő által kezelt adatok vonatkozásában. Mint a Magyar Igazságügyi Szakértői Kamara elnökének figyelmét felhívom a rendelet alkalmazásával felmerülő jogértelmezés és gyakorlat megváltoztatásának szükségességére.

Budapest, 2018. augusztus 3.

Üdvözlettel:

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
c. egyetemi tanár

---

¹⁴ GDPR 15. cikk (4) A (3) bekezdésben említett, másolat igénylésére vonatkozó jog nem érintheti hátrányosan mások jogait és szabadságait.